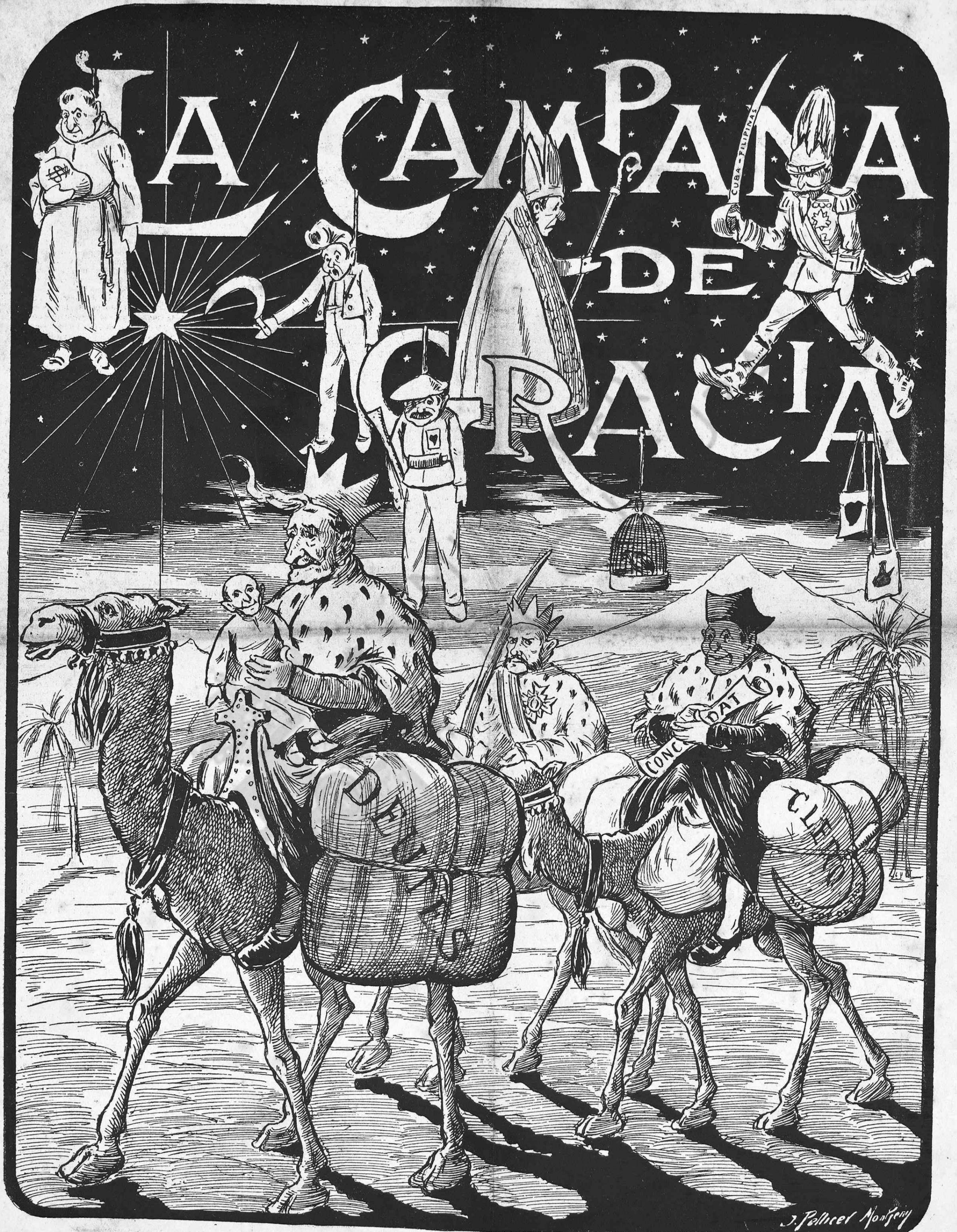

(0/38)

Els Reis d' enguany

Dibuix de J. Pellicer Montseny

DE DIJOUS A DIJOUS

Yvels'hi aquí que ja tenim els pressupostos aprovats i a punt de solfa. Al Congrés varen serho 'l dia de Ignocents: may s' ha posat a Espanya una llufa més pesanta. A uns 1,000 milions ascendeix lo que ha d' esquitjar el país durant l' any 1902; 1,000 milions que al cap-de-vall sortiran de las suadas del poble treballador. ¡Quants ignocents sacrificats! Ni 'ls del rey Herodes.

Els pressupostos i certas facultats per obtenir crèdits extraordinaris, tot li ha sigut concedit al govern, sense regateigs ni discussions, especialment en els últims días de la legislatura. ¿Quins polvos de fer seguir haurá empleat en Sagasta pera lograr la aqueiescencia de las opocions? ¡Vágintho á saber!

Lo que sí está fora de duptes, es que ab resultats per aquest estil ve demostrantse la completa inutilitat del sistema parlamentari, á lo menos tal com avuy se practica.

Al Senat ha succehit una cosa encare més edificant.

Cremat el senador vitalici Sr. Rivera, perque no s' han aprovat encare las actas de Madrid, una de las quals posseheix un seu fill, estava resolt á demanar votació nominal á cada una de las partidas del pressupost. En vá se li varen fer tota mena de observacions; com á bon pare de familia, contestava:—Primer es el meu fill que tot.

Per inutilitzar la seva táctica obstruccionista, el govern apelá á una estratagemma. Durant la sessió en Sagasta va enviarlo á buscar: ell prou se resistia á anarhi; pero foren tan reiterats els recados que anava rebent, que per últim sortí del saló de sessions, recabant avants de 'n Montero Ríos, la promesa formal, de que en tant qu' ell presidís no 's votarian els pressupostos en bloch, durant l' ausencia del senyor Rivera.

Y en efecte: no 's votaren presidint en Montero Ríos, sino l' Eguillor, puig aquell li cedí la presidencia. Y quan en Rivera torná al saló de sessions, tot estava llest.

Aprenquin els gitanos l' art de las trastadas, en la cátedra que han obert els venerables avis de la patria.

Aprobats els pressupostos dintre del período legal que es lo que 's tractava de demostrar, las sessions han sigut suspesas baix la fórmula de «Para la próxima se avisará á domicilio.»

Suposan alguns que serán reanudadas el 20 del actual janer; pero tal vegada en Sagasta no será tan

amatent, en aixó de buscarse mals-de-cap. ¡Es tan cómodo gobernar sense la intervenció de las Cortes!

Se deya, que á consecuencia de las campanyas antidinásticas de *El País* y dels dipntats joves de la minoria republicana, l' home del tupé no 's trobava gayre ben acullit en certas elevadas esferas; pero á ningú se li ocultava que avuy per avuy no hi ha medi humá de sustituirlo. La flantia fusionista te oli per fins que 's realisi la coronació del rey. Y en Sagasta mostra gran empenyo en arribarhi ab l' actual ministeri, tal com está constituhit.

En va 'l duch de Veragua, per centésima vegada, volia dimitir per no haversehi aprovat un crèdit que demanava: en Sagasta l' ha agafat pels faldons y l' ha tornat á clavar de cul á la poltrona. Y 'l ministre está avuy més quiet y resignat que may.

Qui ha donat una tremenda relliscada, pero per xó sense anarse'n de bigotis, es el general Weyler. El ministre de la Guerra es com la joguina aquella del soldat borratxo, que 's tambaleja y no cau may per tenir en els peus una placa de plom. En Weyler hi porta una gran placa de despreocupació.

Son decret sobre 'l matrimoni dels militars, expedit sense intervenció de las Cortes, ab tot y involucrar, en materia matrimonial, un atentat á la legislació civil y canónica, ha produhit disgust y censuras en gran. Entre otras cosas estableix que tot militar que vulgui contreure matrimoni, deurá passar perque 's prenguin informes secrets de las condiciones morales de la seva núvia, avants de donarli ó negarli 'l permís corresponent. Aixó es senzillament odiós.

Y á pesar de tot en Weyler que legisla sobre punts tan graves, per medi de decrets, sembla haver declarat que s' atindrà á lo que las Cortes resolguin quan votin las reglas necessarias pera la seva aplicació.

La mera pretensió de apoyar un decret en una lley de aplicació del mateix, es la subversió mes completa de las facultats legislativas dels poders públics. Las lleys las fan els cossos legislatius: al poder executiu li competeix posarlas en planta. En Weyler pretén ferho al revés, ab la idea, sens dupte de realisar el primers ensaigs de dictador.

Però ja li dirán com á las plassas de toros «No lo entiendo» y no será aquesta la primera vegada que reculi.

La huelga dels obrers barcelonins del art metalúrgich, á la qual ha seguit la dels carreters, amenaça propagarse á altres oficis.

A l' hora qu' escribim las presents ratllas, la guardia civil patrulla pels carrers.

Y no falta qui tem que tornarem á alló tan deliciós, sobre tot per la premsa, de la suspensió de las garantías constitucionals.

PEP BULLANGA

ANY NOU

AVANTS que tot, desitjém á nostres estimats lectors un felis any nou, ab molta salut y alegría, si es que l' alegría y la salut son possibles en aquesta Espanya malalta y desbaratada.

Però de totas maneras que consti 'l nostre bon desitj.

Ve succehit ab els anys lo que 'ls francesos diuhen: *ils se semblent et se ressemblent* (se semblan y 's reuneixen). Ab petites diferencias que no arriban á alterar la seva naturalesa íntima, presentan tots si fa no fa la mateixa fesomia.

No es de creure, donchs, que arribi á ser de millor condició 'l que acabem de inaugurar, que 'l que á las dotze de la nit—ó á las vintiquatre atenentos al Korari oficial—deixarem enterrat el dimars dia 31 de desembre.

Perque si bé passan els anys, no passan ab ells els vicis y debilitats dels homes, las concupiscencias dels que manan, la resignació mansa de un país cada día més explotat y cada día més perdut.

Tal fou 'l any 1901 com será 'l any 1902, si es qu' encare no resulta pitjor, perque las malalties crónicas de carácter incurable, sempre tendeixen á agravarse.

Fou en Silvela qui en calitat de padrí portá á las pilas baptismals l' any primer del siglo xx: la colla dels titulats conservadors se repartien els confits del bateig, procedents de la confiteria Villaverde y Companyia.

Alguns mesos després, desaparegueren de la escena empudegats, mitj asfixiats per l' encens del clericalisme que 'ls tapava 'ls esprits, deixant el puesto á la colla dels titulats liberals.

Per aquest motiu es en Sagasta qui ha fet l' ofici de padrí del any segón del siglo xx. Ell l' ha portat á batejar, y á son càrrech ha coregut la repartició de las llemnaduras procedents aquesta vegada de la casa Urzáiz y Companyia. Perque, aixó sí, cada colla té 'l seu confiter predilecte.

No hi ha sino que cada any aumenta l' import de la xefia, que ha de saldar el país, vulgas no vulgas, ab la suor del seu front, ab la sanch de las sevas venas y fins ab la bilis del seu fetje. Cada any li presentan els comptes y cada any els comptes son

més crescuts. Ara mateix li demanan una friolera: mil milions de pessetas pel cap més baix. Una suma espantosa que s' ha de gastar sense profit pera cubrir compromisos y satisfacer exigencias de un régimen ruinos y despilfarrador.

El régimen sembla una gran fanguera formada ab la sanch y las llágrimas dels espanyols, en la qual el país hi está empantenegat fins á la nou del coll. Quants més esforços fa pera sortirne, més s' hi enfonsa.

Per una raresa inexplicable l' edifici de las instituciones s' aguanta en l' ayre sobre 'l buyt del abisme, en lloch de tenir sos fonaments com tots els edificis, assentats sobre una massa sólida.

Vegis, sino, quinas son las forsas que l' aguantan, y 's trobará qu' están exclussivament representadas pels que viuhen á expensas de la nació.

En altres païssos, l' agricultura, l' industria, l' comers, la producció, l' activitat, la ciencia, las arts, el progrés en totas las esferas, son els puntals dels governs y de las instituciones, constituheixen els elements vitals de las mateixes, y ab ellas viuhen en una perfecta y indisgregable compenetració.

Aquí al revés. Els que s' afanyan, els que treballan, els que produheixen, viuhen condemnats á una especie de servitut á utilitat dels explotadors del pressupost del Estat. Havent de ser amos están reduhits á la condició de sers de una rassa inferior, dominats per una nova encarnació del vell feudalisme. La major part de lo que produheixen está destinat á engraijar als que s' han erigit en senyors de la terra espanyola.

Y la coneixen bé aquests nous senyors feudals la manera de anar sostenint la seva iniqua explotació!

Comensan per dificultar l' ilustració del poble, escatimantli la ensenyansa. Y en cambi l' entregan á l' infecció del clericalisme fanático y embrutidor. Toleran gustosos que las ordres monásticas, com una pesta negra tot ho invadeixin, y destinan més de 40 milions de pessetas al sosteniment de las gerarquias eclesiásticas de un culte religiós, que per altra part no presta un sol servey als particulars sense cobrarlo.

Aixis una forsa pel país completament negativa, se converteix per ells en un poderós apoyo.

De la mateixa manera y obehint á idéntichs propósitos, converteixen en una especie de pensionat la forsa pública de Guerra y Marina. Gastant en el sosteniment de un personal excessiu lo que hauria de invertir-se en organizació seria y elements adequats, unas instituciones creadas per estar dispuestas á la defensa del país, quan se necessitan resulta que no serveixen. No viuhen més que per carregar els fusells ab cigrons.

Un'altra forsa negativa pel país, convertida en un gran apoyo dels governants.

Ve després la cáfila inmensa de las classes passivas, favorecudas ab sous y pensions, y l' conjunt de monopolisadors, com el Banch d' Espanya, l' Arrendataria de tabacos, l' Arrendataria dels inistos, la Arrendataria de las sustancias explosivas, la Traslántica que 's xalan á expensas del infelís contribuyent... Conjunt de forsas negativas y apoyos decidits dels que manan.

Segueixen els acreedores del Estat, els que viuhent senzillament de tallar el cupó, y l' aixám de agiotistas qu' explotan las oscilacions dels valors públics per improvisar quantiosas fortunas. Forsas més negativas al bé y á la prosperitat del país no poden existir, y son en cambi 'ls puntals més fermes de las oligarquias que remenan las cireras.

A cada nou déficit del pressupost, á cada nou empréstit que 's contracta, á cada nova emissió de paper que 's fa, va en augment la importancia y 'l número de aqueixas forsas. Per un contrasentit que ratlla en sarcasme, succeheix que quant més s' ompla la casa d' esquerdas, més forta apareix y més tranquils semblan estar els que l' habitan.

Las instituciones están tant més seguras, quantas més trampas fan, quantas més deutes tenen contrets.

Però, si bé 's mira, 's veurá desseguida que 'ls seus interessos están diametralment oposats als interessos del país, perque no son ellas, sino 'l poble, qui al cap-de-vall, haurá de corre ab totas las consequencias del desastre.

¿Y es possible que tothom esperi ab flemática indiferencia que aquest cataclisme sobrevingui, com una imposició inevitable de la negra fatalitat?

¿No hi ha medi de arrancar als espanyols al enervament de que 's troban possehits?

¿No hi ha un remey que curi las flaquezas de la voluntat?

Si tots els enemichs del régimen, que son avuy més del 90 per cent dels habitants d' Espanya, tinguessin sols una espurna de previsió, cessaria com per ensalm, aqueix desconcert de las opinions particulars, que fa que cada hū preconisi un tractament distint, sense que ningú 's decideixi á ensajarne cap, ab la deguda resolució.

Ab sols pensar que las nacions no han de ser patrimoni de cap poder permanent, ni materia explotable de un parell de pandillas de vivedors que per lo que 'ls interessa 's posan al seu servey: ab sols tenir en compte que 'l poble que vol es lliure, buscaria tothom en las solucions republicanas, lo suficientment elásticas pera plegarse á totas las necessitats públicas, una afirmació vigorosa, que tiraria á terra, fet runa l' actual artifici.

Llavors, per fi, brillaria un any qu' en res se semblaria als seus antecessors.

Y ab aquest any nou, podriam empendre ab pas segur, els camins de una vida nova.

P. K.

Entre l' any vell y l' any nou

DON PRÁXEDES:—¡Dígalí tontol!... Qui día passa, any empeny.

Dibuix de J. Robert

PROPÓSITS

No ara si que va de sério. Any nou, vida nova. Prou apatía, prou indiferència estúpida; prou bagarrejar. A treballar de ferm per la República.

Una propaganda activa, constant y enérgica alzarà de nou el decaigut esperit del poble. La ploma y la paraula no deuen estar en vana ni un sol instant, perquè un minut perdut vol dir un any de retràs en la consecució de nostres ideals.

Es precis no adormirse y predicar de una manera eficaç y seria entre las masses, pera treure dels cervells algunas ideas falsas y perturbadoras que 'ls hi han ficat uns quants reaccionaris disfressats de gent de bé.

No: el partit republicà no està dividit. Demostrem-ho a qui afirmi lo contrari agrupantnos, llimant diferències fins a coincidir y fòndre'ns en una sola aspiració, olvidant antics renecs que no han tingut may fonament sério, no sostenint altra competència que la de veure qui es mes abnegat. La recansa d'abandonar un gefe prestigiós ja no 'ns lliga la voluntat. Els gefes han desaparegut y ha quedat l'ideal comú a tots. Combatém junts a la sombra d'una sola bandera.

El partit republicà no es partidari del centralisme enervador de quin jou se queixan ab rahó las provincias. No ho ha sigut may. L'autonomia estava escrita en tots els programas republicans y l'assemblea de Reus va fer constar prou bé aquesta coincidència absoluta en punt tan important. Ningú, ab tanta constancia com el partit republicà, ve combatent la repugnant política qu'hem convingut en anomenar *madrilenyista*. No 'ns cansém de repetir aixó a tots aquests republicans que ab tanta lleugeresa han deixat a recó sas ideas avansadas, enganxantse a l'am reaccionari al mossegar l'esqué regionalista.

El partit republicà no es un perill per cap interés legal. Qui inspiri sos actes en la justicia no ha de témer res de la República, que sols abolirà els odiosos privilegis, els repugnants abusos, els escandalosos agis, els criminals fraus y tot alló que injustament beneficia a quatre poca-vergonyas en pejudici de la massa general. Els honrats, els bons, trobaran en la República la tranquilat para sos esperits y la ferma salvaguardia para sos interessos.

La República es possible demà mateix. A qui 'us diga que la forma republicana no pot ser a Espanya perquè no hi ha republicans, digueuli que va equivocat; preguntéuli si ell n'es y 'us dirá que sí. A Espanya hi ha republicans; ho es tothom. ¿Qué serian, donchs? Monárquichs no, perquè la monarquia

no conta ab la simpatia ni dels que medran a la seva sombra.

Es imprescindible ésser republicà si 's vol la llibertat de las regions. Qui vulgui el bé de Catalunya ha de treballar primera y principalment pera enderrocar aquest odiós régimen que serveix d'encetall al capdell caciquista. La monarquia no pot donar cap mena de llibertat perquè li va la vida, y com que per ara no te ganas de suicidarse, se l'ha de matarsi 's vol conseguir llibertat en qualsevol sentit.

La peresa y el quietisme en que ha viscut fins avuy el partit republicà han sigut causa de que prenguessin cos las calumnias, els desprecis y las mentidas que han abocat en contra d'ell els elements jesuitichs. Torném a la vida y demostrém de una manera ben clara y evident la veritat indiscutible de que fora de la República no hi ha salvació pera la llibertat de Catalunya ni d'Espanya, pera 'ls interessos dels catalans ni dels espanyols, ni pera la vergonya y dignitat de tots.

Any nou, vida nova. Que no siguin com cada any aygua de borratxas aquests bons propòsits.

JEPH DE JESPU

A MERCURI

Qui firma aquestas ratllas, domiciliat en lloch, perquè no mes de passo se troba en aquest mon, gosant ab molta ditxa de tots els drets y 'ls torts que son las grans conquistas de tots els espanyols, com rebre garrotadas y falsejarli 'l vot, pagar per retruch totas las grans contribucions, ab lo degut respecte que a vos us correspon, sabent que duheu el cetro del any mil noucents dos, contant ab la justicia que deu ser vostre nort, humilment vos presenta aquesta exposició:

Doneu als vostres súbdits lo que 'ls hi correspon, fent que las lleys sols tingan una interpretació y aquesta sia sempre igual, justa per tots.

A aquell que un llonguet robi perquè compra'l no pot, lo castich sia darli un pa ó dos de crostons, y al que sab transfeixier

en els polfichs jochs, vegétseli las trampas mal fetas, dos milions ó tres, que no s'hi posa á ferho per mes poch, haveu de condemnarlo a la restitució deixantlo sense un centim y duhentlo á can Simon á veure com s'atipan, sens darli á n'ell ni un mos.

Feu perquè 'ls propietaris minvin sas pretensions fent casas menos altas y de lloguer mes poch, que alsantas com las pujan sens consideració, serán precisas alas per viure á dalt de tot, ó bé emplear la máquina que inventará en Juandó.

Feu que 'ls que venguin donguin lo pes que correspon: feu que no 'ns falsifiquin els aliments en lloch; feu que 'ls freres y monjas y altres d'aquest *rengló* que viuben y 's recrean a la salut de tots, s'acabin d'una volta puig la gran religió dels homes es que sia útil el seu esforç y qu'elles se transformin en mares de debó.

Feu que 'l treball del pobre sia ben correspost; feu que 'l ricatxo egoista se torni generós; feu que aquest any ens vingui la regeneració encar que 's necessiti un daltabaix ben gros. Gràcia que pot ben fernos vostre magnánim cor y que alcansar espera

SIMON ALSINA Y CLOS

EL PESSEBRE DE DON PRÁXEDES

o ho sabian?... Donchs sí, senyors: aquest any en Sagasta—ja ho diu el ditxo: *dos veces niño*—ha volgut fer pesebre.

En va la seva familia tractava de trèureli del cap, fentli observar que de *belens* prou ne té ab els que cada día s'arman entre

els seus indisciplinats ministres. Lo mateix que si ho diguessin al duch de Veragua—qu' es com dirho a la paret. ¡Tretze son tretze! Vull pesebre, vull pesebre y vull pesebre.

—Pues, fes pesebre, y si després els diaris republicans se 'n riuhén, tú t'arreglarás.

Don Práxedes va eridar a n'en Pau Cruz, qu' es un minyó que li fa de secretari y se li cuyda de totas las mecánicas.

—Pauhet, tinch el gust de participar que vaig a fer pesebre y que conto ab tú.

Y va explicarli 'l seu plan.

Lo que 'l home del tupé volia, no era un pesebre vulgar, d'aquests que s'arman ab quatre suros y un grapat de molsa. El seu propòsit era engiponar una cosa ben bonica, que tingues sombra y que al mateix temps—aixó era lo principal—no li costés cap quarto.

Espavilat com ell sol, en Cruz va calarli inmediatamente l'idea.

—Lo que vosté vol—va dirli—es formar un pesebre... patriótic, que representi la patria.

—¡Aixó mateix! Veyám, tú que tens imaginació y has sigut fuster zócom ho arreglarías?

—En primer lloch necessitém una taula gran.

—Ara que 'l Congrés está tancat, podém utilisar la de la presidencia. En Moret es amich, y no dirá res.

—Ja tenim taula. ¿Fondo? ¿Quin hi posarém?

—Encare que poch, crech que 'l ministre d'Hisenda 'n té alguns...

—Es que convé que signi blan.

—Déixat de cosas: encare que no ho sigui, al sentirnos a nosaltres s'hi quedarà desseguida.

—Bueno. De fustas no 'ns en faltan. Utilisarém aquestas que ara s'han descubert al arsenal de la Carraca y que 'l Urzáiz se fa l'illusió de vendreselas per no sé quants milions.

—¡Pobre Angell... Es un verdader ángel.

—¡Calli! Ens servirá 'l posarém sobre 'l portal del naixement, sostenint aquell llas que diu: *Gloria in excelsis*...

—*Laus Deo*: ja me 'n recordo. ¡Ah! Hi vull un riuhet.

—Per aygua no s'espanti.

—Dirém al ministre de Marina que 'ns en envíhi un parell de galledas.

—Suros no tenim, crech jo.

—¿No?... En aquell recó encare hi ha d'haver tots els taps de las ampollas de xampany que 'ns hem begut aquesta temporada.

—De lo qu' estém bé es de figuras.

—¿Bonas y d'efecte?

—¡Magnificas! Coménsi a contar: l'Aguilera, ar-

Després de l'aprobació dels pressupostos

—¡Que bé hi descansa ara un hom sobre aquest matalás!....

Dibuix de J. Prilicer Montseny

Tractantse de Reys

L'ideal de LA CAMPANA.

Dibuix de R. Miró

calde de Madrid, una figurassa... hasta allá; en Weyler, que ben disfressat, resultarà un pastor admirable; en Moret, en Montero Ríos...

—Aquest es molt vell.

—Pero no té res trencat, y fins presenta cert ayre de época: sembla un juheu autèntich.

—¿Arbres y arbustos?

—El ministre d'Agricultura ens en facilitarà alguns. Ja li diré que 'ls carregui al capítol de calamitats públiques.

—Vull que hi hagi un parell de pescadors.

—Pescadors ray! Ara que hi ha tants marinos en vaga, no 'ns faltaran pescadors; y d'aquests que pescan depressa, per la gracia de Deu.

—¿Y polla, 'n tindrem?

—Tanta com ne vulgui. Demanés gra, potser no seria tant fácil.

—M'agradaria que hi hagués algun porch.

—Aixó, en Maura, qu' es mallorquí: ja li diré que 'ns en fassi venir mitja dotzena.

—¿Y caballs, burros, matxos?

—Uyl! Caballs, matxos y sobre tot burros, de mani, no 'l acabarà.

—Seria molt convenient que hi hagués alguna dona rentant, algun cassador, un pagés fent llenya...

—Un pagés fent llenya! ¿No li seria 'l mateix un polissont clavantne? D' aquests ne tindriam a des dir.

—M' es igual. Lo qu' has d' arreglar ab preferent cuydado es lo dels tres reys.

—¿Els posarém a caball ó ab automòvil?

—Com a tú 't sembli, pero que no 'ls toqui 'l ayre, que si n' hi havia algun de delicat...

—Déixho per mí. Comprehent perfectament la seva intenció y espero poguerla realisar sense grans dificultats. Al cel què hi vol? ¿Sol ó estrelles?

—Estrellat, ben estrellat!... Resultarà mes simbòlich y mes espanyol.

—També necessitarém uns quants conills.

—¿Ja 'n trobarás?

—Prou! Hi ha mes de cent setanta diputats de la majoria que no han sortit de Madrid.

—¿Y béns?

—Fugit! Per aixó si que qualsevol espanyol es bó. No hem de fer mes que baixar al carrer, y 'n trobém a remats.

Y per aquest estil van anar don Práxedes y en Cruz organisantse 'l pessebre.

Lo únich que ara 'ls falta es un *niño* pel naixement. A copia de buscar y rumiar, crech que havían pensat ab nostre arcalde, que ben afeytadet sembla que 'ls hauria vingut de perilla.

Però diu que 'l senyor Amat s' hi ha negat terminantment, declarant qu' ell no 's deixa pendre 'l pel,

ni que sigui pera fer de Jesuset al pessebre del seu jefe polítich.

A. MARCH

NIT DE REYS

—Mamá, aixequémnos que ja es hora d' aná á mirar que hi ha al balcó...

—No encare, fill; fá un fret que gela, la nit es negra que fá pó.

—¿Que son els Reys aquets que passen?

—No; son obrers, son gent del camp; cantant un himne, mitj borratxos, van distrayent la seva fam.

—¿Y no 'm pendrán la sabateta?

—Si ho fan, darém gracias á Déu.

—¿Qué voléu d'...? ¿Y de qué las gracias?

—De qué no t' hagin prés el péu.

L' estrany silenci del defora va destruhintli la ilusió.

Els Reys no passan; y 'l insomni s' ha apoderat del infantó.

—¡Pobret de mí,—diu,—si 'ls nens pobres, bo y deturantlos els camells, els han robat lo que 'm portavan, per repartirsho tot entr' ells...!

MAYET

L' hora en que escribim continua ab més empenyo que may la huelga dels obrers del art metalúrgich y comensa la dels carreters.

Una y altra tenen per motiu el legítim desitj dels obrers de millorar las condicions del treball. Al nostre entendre no demanan res exagerat, res tampoch que s' aparti de la rahó y de la justicia. Y si 'ls patrons ho miressin fredament, no farián guiar per més temps una resolució que tornés la pau y la tranquil·litat á un gran número de familias desesperadas, y la normalitat á Barcelona.

Ja sabem que aquesta mena de qüestions sol envenenarlas casi sempre la passió y l' amor propi; pero tant l' una com l' altre son mals concellers, que raras vegades conduheixen á resultats práctichs.

Plomejant y contant es com deuen resoldres totas las qüestions que sobrevinguin entre 'l capital y 'l treball. La persuasió filla del estudi y del càlcul produhirá sempre millor efecte que l' afany de imposició.

Pensin els patrons en que la vida del treballador va sent cada día més dura, y no vulguin per res del mon veure en ells el forsat servilisme del esclau, sino més bé 'l zel y la bona voluntat de uns cooperadors contents de la seva sort. Ab mostrars repetidas de mútua consideració es com poden anarse llimant en la práctica las asperras del espínós problema social.

Per últim sembla que la justicia ha determinat pendre cartas en la mort del nen Paco Llebrés, deguda als mals tractes que li inferiren dos *piadosas* germanas de una escola de la Barceloneta.

Millor hauria sigut que la Justicia s' hagués tret la vena dels ulls, quan la pobra criatura encare vivia... Pero, en fi, més val tart que may, si hi ha, com pensém, el ferm propòsit de exigir la més rigurosa responsabilitat á las que se n' han fet mereixedoras, sense que 'ls hi valguin, com á tapa-bruts, els hàbits monacals.

El próxim diumenje s' efectuará la manifestació cívica, en honor dels màrtirs que en defensa de la legalitat republicana, succumbiren l' any 74, en la renyida acció de Sarriá.

Totas las agrupacions republicanas de Barcelona s' han posat de acort, al objecte de donar al acte una importancia extraordinaria, com no havia tingut en els anys anteriors.

Y es perque may com avuy hi ha hagut tanta necessitat, de demostrar el desvetllament de l' opinió

FOLLETÍ LITERARI
IMITANT Á QUEVEDO

Con esto, y con gastar mucho Calapino sin que ni para qué, serás culto y lo que escribirás oculto y lo que hablaras lo hablarás á bulto. Discursos festivos.—QUEVEDO.

L' AGULLA DE NAVEGAR DELIQUESCENCIES; AM LA RECEPTE PERÀ FER OBRES D' ART EN UN SOL DIE, I ES PROBADA; AMB EL CONEIXEMENT PUR DE LA IDEA PURA.—L' HARMONISACIÓ DELS COLÓS AMB ELS SOROLLS, AMB ELS GESTOS I AM LES IDEES; I ALTRES COSES MOLT ÚTILS QUE VEURÀ 'L CURIÓS LLEGIDOR.

RECEPTE

Si vols ser Modernista en un sol día la jeri (estudiàrás) gonsa següent: La *dolsa solitud*, l' *esllanguiment*, el *gris Suprem*. Desmai que 'l cel envia, lo *llumós*, lo *sonort*, la *melangia*, aquell cel blau, ben blau, d' un blau decent, la neu que va caient... caient... caient... l' ambient trist i un to mate d' alegria.

El líri capficat, les flors coll tortes, el perfum vírginal, la Nit eterna, l' aclapament dolç que 'ns ubriaga, la blava sensació, les fulles mortes, les fades, l' humitat, la llum interna, la consciencia. 'l No-Ser i l' Estí 'n vaga.

Aquests son els ingredients que més s' usen en la confecció dels cataplasmes modernistes. Hi han ademés, les tardes assolaiades i els rumors fregadichs de la nit, que en-

care fan el seu efecte, aixís com també les *ánimes encostipades* donen sempre un bon resultat. Hi há qui preferéix les *ánimes conciroses*.

Els cent mil ulls de l' *Infinít* han rebut un cop mortal dels continuadors de l' obra d' Oskar Wilde, jefe dels estetas. No sé qui feu notar que 'l nom d' Oskar era simbòlic per ser una anagrama de Rosca. Francament, no hi veig... el símbol.

En cambi tenim la *bonesa*, la *magresa*, la *humitesa* i la *bestiesa*, que son d' un efecte sorprenent.

Lo *somniós*, lo *sorollós*, lo *llumós* i lo *seriós*, es de lo últim que s' acaba de rébrer.

Dels *Tons blavencs* i dels *Paus grisencs*, ja no cal parlarne.

Amb els elements apuntats ne té de sobres l' aprenent de modernista pera dedicarse al cultiu de la *Poesia Nova*, i pera que se n' convencí, a continuació n' hi poso una altament subjectiva, confeccionada segons la recepta que acabo de donar.

**

EXEMPLE: DECADENTISME

CAP AL TART . SE SENT L' ART

Els últims raigs de sol... Els últims raigs de sol am greu gaubansa se van fonent... fonent... Es l' hora trista. Les *ánimes malaltes* senten un benestar coló de somni; nebuloses divaguen en la immensa regió de llum i ritme. Tot dorm! Tot calla! I en mig la solitud, dolces, se senten monòtones dringar les gotes d' aigua; els rumors invisibles de la Terra destrían oracions, confosus, blavas... Els líris se coll-torcen i l' ambient perfumat, tebi, envolcalla la inconsciencia somniosa de l' artista que s' estreimeix de gust... mig plora... i calla.

I quan l' aprenent de modernista—que procurará no passar d' aprenent, si vol ser modernista de *debbó*—hagi escrit una poesia com la que va de mostra (que dit siga entre nosaltres, es un model del género), ja pot començar á riures d' en Maeterlinck, de 'n D' Annunzio y de 'n Gual. I, si ho fá d' un mode seriós, ó bé sab ferho veure, 'ls modernistes més vessánichs i megalómanos, se li treuran el barret, i 'l saludaràn amb admiració.

Estó es més fácil que pedir prestado.

Puig no haventhi més en tot quan escriuen els modernistes—els *neules*, vull dir jo,—que *deliquescencies*, *esvahiments*, *desmaís*, *perfums de verge*, *fades enfabades*, *somnolencies vagoroses* i versos coixos, li bastará al aprenent recullir i barrejar els elements que van en la recepta, cuidant de no tenir cuidado al ferho, perque li surti la obra acabada i a punt de il·lustrarla el dibuixant millor ó *Pitchot* que 's conegui.

LA SENSACIÓ I EL COLÓ

La última paraula del refinament decadentista, es, sens dupte, la harmonisació dels colós am les idees, am les sensacions anímiques, amb els sorolls i fins amb els moviments. En una paraula: determinar els matisos de lo abstracte i de lo intangible.

El llenguatge, am tal motiu, s' ha enriquit maravellosament, trobant frases fins pera determinar les sensacions més boires i indeterminades del esperit.

Sapigut es que 'ls colós, com la musica, tenen infinites tonalitats, que segons els decadents, aplicant aquestes en les també infinites gradacions sensuais de l' ànima, poden donar una idea justa de la intensitat emotiva de les meteixes.

La teoria aquesta té antecedents històrics, á jutjar per algunes expressions que encare conserva 'l poble.

Les dones i els botiguers de robes son els primers en regoneixe que hi han colós uns més *suferts* que 'laltres. Tothom sab que un anémic té un *coló trencat*, lo mateix que sabem tots lo qu' es passar la *pena negra*, i ja es molt

vell lo de que las il·lusions son de *coló de rosa*. Coneixém els *güentos blaus* y sabem distingir desseguida la *verdó* d' un xiste.

He sentit á dir á molta gent «que fulano té la veu blanca» volguent significar que l' individu aludit té una veu escanyolida, debil, com si diguessen una *Veu... de Catalunya*.

Lo del *coló de gos com fuig* es una altre de les probes de que hi hagué en tot temps qui sapigué veure el coló fins en els gestos i en els sorolls.

¿I aquella expressió tan vulgar del *caninar blau*, no es un dato que corrobora un origen de la teoria? No 's pod negar que l' *caninar blau* té gran analogia amb el *andante morat* d' aquell bleda.

I aquí van, per acabar d' una vegada, las combinacions que a copia de molts estudis han fet els decadentistes mes celebrats, i que 'l aprenent de modernista podrà aprendre de memoria.

Per are tenim pensaments grisos, idees grogues, duptes blaus i presentiments negres.

El *coló verd*, en altres temps símbol de la vida fecondant, avuy determina las sensacions desagradables i els dolors físics. El *verd* ja sabem qu' es *venenós*.

En la escola *psíquicronica* s' hi conten dos *verds* de caràcter totalment oposat: l' *Umbert* es casi desconegut, i l' altre *verd*, el conegut de tot-hom, es el *vertumut*, quinas qualitats aperitives ningú ignora.

El *coló roig*, per regla general, determina las passions fortes i les grans sacudides nervioses.

Hi há el roig *rábós*, el roig *indecis* i el Roig Enseñat, (dibuixant catalá).

No continuó, loh, nou Adepte del Decadentisme! donante la *llaua* sobre las demás colós, perque veig que seria cosa de deixarte blau.

I el blau ja sabs que determina ls duptes i el aclaparament.

Que 'l Deu dels Modernistas t' illumini i t' guardi de portar blaus.—AMEX.

ROSSENDO PONS

republicana, jurant davant de la sepultura de aquells valents, conformar la conducta del partit en l'heròic exemple que varen darnos.

L'element jove del partit republicà barceloní's proposa realitzar una activa campanya de propaganda revolucionària.

Molt, moltíssim ens complaurà que 'ls joves republicans realisïn aquest propòsit.

El vigorós partit republicà del any 68 va formar-lo l'ardor i l'entusiasme del jovent propagandista. En el camp de las ideas progressives, casi sempre 'ls arbres més tendres son els que donan millors fruits.

Els boers van celebrar la nit de Nadal, clavant una pallissa tremenda a una forta columna britànica.

El campament que ocupaven els inglesos, sigui pres per sorpresa. Els que tractaren de defensarse quedaren morts ó ferits: els restants caygueren presoners. ¡Un copo complet!

La notícia, comunicada pel mateix Lord Kitchener va produhir a Londres una terrible impressió. Els partidaris de la guerra, més excitats que may, demanan á crits que s'envihin nous reforços al Africa del Sud.

Si 'ls troban y 'ls hi envían els boers dirán de prompte:
—Que vajin venint *inglesos*
y 'ls arreglarém els *comptes*.

El govern nombra de R. O. els alcaldes de las principals poblacions d'Espanya. Y pot ben dirse sense temor d'equivocarse:—Quan el govern nombra de R. O. á un arcalde, ho fa perquè l'Ajuntament á qui ha de presidir no 'l nomenaria si la designació de arcalde 's deixés á la lliure votació dels regidors.

De aquí 'n sobrevé un dualisme continuu en las Corporacions municipals y aquest dualisme dona lloch al desballestament de l'administració.

Per lo que respecta á Barcelona, encare succeeix una cosa pitjor, dat que 'l govern no sols nombra de R. O. al arcalde, sino fins als tinents d' arcalde, que han de presidir las comissions municipals.

Y que al ferho aquesta vegada no s' ha parat en brochs.

Al petit número de regidors fusionistas, restos uns del Ajuntament anterior, elegits els altres en las passadas eleccions, per obra y gracia de Santa Tupinada beneyta, á tots sense excepció 'ls ha fet tinents d' arcaldes.

N' hi ha que no tenen cara ni ulls; pero tenen barra, y ab aixó sols n' ha tingut prou el govern per obsequiarlos ab una vara.

Vaja, que ab aquesta conducta insensata, sembla que 'n Sagasta n' ha tingut altre propòsit que 'l de donar rahó, forsa y prestigi als anacronismes catalanistas.

El poble barceloní ha mort al caciquisme. La resistencia del govern á resignarse ab la seva sort, l' afany que demostra de deixar insepult á un mort tan putrefacte y pudent, acabarà per produhir una epidemia de nou género: l' epidemia de la indignació.

En Lerroux va denunciar en 'el Congrés una verdadera estafa de carácter clerical.

Mori á Arenys de Mar un ciutadà d' elevada posició deixant un legat de 100 mil pessetas pera fundar una escola laica.

Donchs bé, gracias al patronat constituhit per l' arcalde, l' rector y el jutje municipal avuy s' están xupant els rédits de las 100 mil pessetas del legats els germans maristas, que sostenen ab ells una escola clerical.

Aixó vol dir que á favor de la culpable dessidia del govern, els carcas se riuen de tot: dels vius y dels morts.

ARTÉS, 30 de desembre

Ja fa algun temps que l' empresari del magatzém de las oracions, va fer treure tots els banchs de la iglesia, á ff de que tothom que volgués seure, hagués d' esquitjar tres céntims per cadira. Alguns per eximirse del tribut anaren á una capella contigua, ahont encare hi ha banchs; altres pujaren al cor, y ell tingué la barra de dir que la missa oida desde la capella ó desde 'l cor no valia, y no feya cap efecte. Ultimament fins ha manat tancar el cor. De manera que será capás de declarar que la missa no farà efecte sino pagant els tres céntims. Y tindrà rahó: á lo menos farà efecte en la seva butxaca.

TARRAGONA, 29 de desembre

¿Se recordan els lectors de LA CAMPANA de aquell ensotanat á qui las monjas de la teula varen cedirli un pis, al mateix convent perquè 'l habiti? Donchs ara s' ha descubert que te pensat pagarlashi aquesta fina atenció. Aixís va dirho á uns nebots forasters que 'l altre día anaren á visitarho:—«Jo 'us rebre á casa ab molt gust, sempre que vingueu; pero no confieu en res el día que me 'n vaji de aquest mon.» Y es que tot lo que té vol que sigui per las amables monjetas de la teula.

CAPELLADES, 28 de desembre

En la vetllada que 's celebrá 'l día de Nadal en el Círcul del Porvenir, un petit coro amenisá 'ls intermedis, cantant algunas pessas que 'l públich rebia ab aplauso. Pero á lo millor rompé 'l coro ab una massurca, qual lletra escrita ex-profés, passava de tal modo de satírica que resultava una verdadera grosseria tirada en cara de *La Liga*, societat constituhtida de poch, y composta de gent de tota mena com todas las societats. Sobre no guanyar res una societat que comporta 'l desbordament de personalismes y contribuheix á enterbolir l' educació que déu procurarse als socis; molts dels quals, diguis lo que 's vulgui no están conformes ab aquestas llibertats si no patrocinadas, toleradas per la Junta, es inqüestionable que pert molt en serietat, y fomenta el lema jesuítich: «divideix y vencerás.»

EL SUCCÉS DEL DÍA

L' ABNEGACIÓ DE UNA MONJA

AHONT menos se pensa s' alza... ¿una llebra?... No senyors, una colometa, una blanca coloma del Senyor. Un periódich ho ha contat, y no 's parla d' altra cosa á Barcelona.

Es el cas que la senyora de una casa aristocrática va caure gravement malalta. Y com la familia es de aquellas piadosas, perquè avuy, venturosament, l' aristocracia, la fortuna y la religió viuen estretament agermanadas ab gran contento y profit de las ordres monásticas, quan vingué l' hora de assistir á la malalta, en aquellas llargas nits de vetlla y exquisits cuidados, acudiren á un de aquestos convents de monjas, que facilitan enfermeras á las casas ben reputadas y que poden pagarho.

La germaneta que 'ls tocá en sort, sigui rebuda allí, com un ángel del cel. Y ho era á fé per la seva joventut, per la finura del seu cutis, per la seva bellesa pudibunda y recatada. Una flor de convent exhalant místichs perfums de resignació dolça, de caritat inagotable: tal era la monjeta.

Y mentres la malalta creya haver trobat ab la sola presencia de aquell serafi, la meytat lo menos de la

curació, 'l seu marit, la llambregava ab ulls cobdiciosos, exclamant pel seus endintres:

—Mare de Deu... Mare de Deu y qu' es caya aquesta monja!

Motius tenia de sobra pera quedarne prenat desde 'l primer moment. Educat quan era joye en els jesuitas, conservava en la sanch aquellas inflamacions abrusadoras que induheixen al home de cor y de bon gust á adorar á Deu en las sevas criaturas mes hermosas.

Cert que tenia la dona propia; pero una dona sola no li bastava. Conegut en els Círculs aristocráticos per las sevas aventuras amorosas, solia pagar ab continuos disgustos á la propia, 'ls plahers refinats que 's cobrava ab las demés. Era un marit calavera en tota la extensió de la paraula... Un verdader Tenorio. Per acabarho de ser li faltava sols la conquesta de una monja.

Y la malaltia de la seva esposa, y la pietat acendrada de la seva familia van portarli la monja á casa, á domicili, estalviantli la molestia y 'ls perills inherents á l' escaló de un convent.

Cor que vols, cor que desitjas.

Y ara 'l lector imaginis si pot, las nits de vetlla, en que tota la familia descansava refiada de que la

monja fora per la malalta com un ángel vigilant y gelós, enviat per la divina providencia.

Tothom dormia, tothom, menos el marit.

Y la dolça monjeta, sense entendres de feyna, passava la llarga vetllada, que se li feya curta com una exhalació, del gabinet reservat ahont el marit li descapdellava el fil daurat de la seva passió, á la cambra de la malalta, suministrantli carinyosa, ara la culleradeta de medicina, ara la tassetta de caldo, seguint ab rigurosa puntualitat la prescripció facultativa.

¡Qué gran es la religió que dona forsas pera atendre á tan complicadas exigencias!

Sí, senyors: per mica que la meditin veuran que 's fa digna de la major admiració aquella piadosa y compassiva esclava del Senyor, que á un temps atenia al cor malalt del marit y al cos malalt de la muller, sense que aquesta pogués may endavinar ni traslluir en son místich semblant, ni un sol vesllum de l' ocupació que fora de aquella cambra la tenia entretinguda.

—¿Qué fá germaneta,—vá preguntarli un día—tot el temps que permanece fora del quarto?

—Reso per vosté—vá contestar la monja.

—Qué Deu li pagui.

S' acostava Nadal: no se si pels cuidados ó pels

Actualitats

—¿Tot aixó portan els Reys, pare?
—Sí; pero no més deixan cosas als primers pisos: als quarts y quints no hi arriban.

Dibuix de Mariano Foix

resos de la sor, la malalta estava fora de perill. Ja casi no era necessari que la bona religiosa perdés més nits assistint-la.

Y'l marit, preveient que anavan a acabar-se aquelles horas delitoses de confiança y de misteri, estava desesperat, boig, frenètic, perdut. Era capàs de cometre un' atrocitat.

Ara dignu: ¿Qué havia de fer aquell àngel davant de aquest nou malalt?

Un sacrifici heròic. Y va ferlo.

Caritativa fins a un grau sublim que la maldat humana y l'esperit de impietat propi dels nostres temps no son capassos de comprendre, va avenir-se a fugir ab ell.

Y ab ell va escapar.

No hi ha que dir si 'l Tenorio trastocat arrambaria ab tot lo que pogués: diners, valors, fins las joyas de la seva esposa, ansiós de passar en companyia de la seva abnegada amiga umas felissas festas. No se sab si las joyas conjugals se las emportaria pera ferne quartos ó per adornar ab ellas, com a una reyna, á aquell àngel de abnegació y amor... al pròxim, que acabava per ferse tota seva... ab la santa idea de salvarlo.

Perque a mí que no m' ho diguin.

Quan una monja, una santa filla de la caritat, s' avé a sacrificarlo tot, fins el triple vot de pobresa, obediencia y castedat, ningú 'm farà, creure que ho pugni fer per res de mal y molt mehos, obehint las sugestions del esperit maligne.

Si ha penjat momentaneamente els hàbits a la figura, seguint a un home casat, libidinós y de malas costums, no pot haverho fet sino ab l'idea de convertirlo, de tornar-lo pel bon camí. Ella l' amoi-xarà, ella li farà perdre tots els ressabis de Tenorio, ella 'l tornarà un dia ó altre al domicili conjugal, en tota la puresa de las bonas doctrinas, que quan era jove, varen imbuirli 'ls pares jesuitas; convertit en un nou Sant Lluís Gonzaga.

No tenen, donchs, motius d' escandalisarse, els que parlan aquests dias, tot fent escarafalls hipòcritas, de la fugida de una monja ab un senyor casat. Esperin el final de l' aventura y s' edificarán.

Y llavors veuran així mateix com LA CAMPANA DE GRACIA, quan convé sab sortir a la defensa de las ordres y personas religiosas infamement ultrajadas.

P. DEL O.

UN PESSEBRE MODERN

Un vehí de la escala, en Peret Mestre, a quí tot just coneix, va cridar-me ahir vespre ab molt empenyo y va dir-me:—Pepet, vingui a veure 'l pessebre que a la cuyna está guarnint el nen; será un pessebre com no 'n veurá gayres artístich y modern; vosté que te gust—(Gracias!—Vull que vegi la trassa del baylet.

Vaig entrarhi gustós sols per complaure a aquell pare model y tinch de confessar que 'm va sorprendre perque efectivament, alló será un pessebre progressista y principi de sídele. Entremitj d' una pila de ruresas s' hi destaca un chulet hont s' hi llegeix ab lletres descaradas: Gran-Restaurant Hôtel. Després, ficantse el nen sota 'l tablado, estira un cordillet y veig sortir d' aquella Babassada cap a Betlém corrents, un automòvil y un tranvia electric que li van portá els Reys.

Boy contemplant aquelles pessebrallas

vaig veure que 'n Peret un riu y una cascata construía, ben enginyós per cert, ab una dutxa... aixó ab que las senyoras fan la seva toilette; y rientse dels tráfechs del seu papa, revelant son talent: —¿Per fe un riu, tantas cosas necessitas?— preguntava el marrech:

—¿Que li sembla,—va dirme aquell bon home:— d' aixó quan será llest?

Y jo passant la porta:—¿Sab que 'm sembla?

Escolti el meu parer:

Ja que fá ana' als pastors en automòvil a adorar al Nen-Deu,

la estrella que pel bon camí acompanyi als tres Reys d' Orient,

en lloch de ser de llauana platejada te de ser del Edem;

Y no hi posi pas palla, senyor Pere, al jas del Jesuset;

Posihi un lit de Viena modernista ab pabelló y sommier.

PEP LLAUNÉ

¿QUINS camins deuen seguirse l' any 1902?

Confessemho: el Liberal ens ha guanyat per má. No li guardém per 'xó el més mínim rencor.

Consti no obstant que teniam molt avans qu' ell 'l intenció de fer als nostres conspícuos la pregunta que va a dalt d' aquestas ratllas, y que al anticipar-se'ns, l' apreciable diari ens ha aixafat moralment la guitarra y 'ns ha desbaratat el nostre heróic pensament. ¡Qué hi farem! Percances del ofici.

Ab tot, com teniam ja alguns traballs fets, entre ells una extensa llista de las personalitats a qui pensavem dirigirnos, tant perque aquestes traballs no 's perdin com pera satisfer la legítima curiositat dels nostres lectors, doném a continuació las respostas que de fixo ens hauriam enviat ditas personas al rebre la nostra pregunta: ¿Quins camins deuen seguirse l' any 1902?

Com pot veure's, entre las personalitats d' aquí y de fora que anavam a interrograr, n' hi ha algunas de las que també ho han sigut pel Liberal. Es una coincidencia com un' altra, que 'l lector s' explicarà fácilmente. En cambi n' hi ha moltras, de las quals, casual'ó deliberadament, sembla que 'l ilustrat diari del carrer Nou se 'n va olvidar.

Y prou preàmbul. Végjine ara las respostas que probablement hauriam tingut l' honor de rebre, de no havernos el Liberal bullat el marro adelantant-se'ns de dos ó tres dias.

¿Quins camins deuen seguirse aquest any? Els mateixos que l' any passat. De casa, dret a l' arcaledi; de l' arcaledi, corrent a Sant Martí; de Sant Martí, trotant a la Creu Cuberta; de la Creu Cuberta, galopant al Born; del Born, volant a la plassa de 'n Rovira... ¡Hala, hala, hala!...

JOAN AMAT Y SORMANI

Arcalide primer

Perseguir enérgica, implacable, encarnissadament el joch; pero fomentat tot lo possible l' us de las joguinas.

BENET ESCALER

Fabricant de ninas y carrilets de llauana

Lo qu' en primer lloch se necessita es suprimir els xiulets.

EDUART DATO

Ex-ministre xiulat

Aquí 'l gran camí es anar sempre al darrera de 'n Collaso y en Comas y Masferrer. D' aquesta manera, sense ser barceloní, sense coneixe Barcelona, sense tenir res que veure ab la ciutat comtal, s' arriba a ser regidor y fins se pesca la primera vara de tinent d' arcalde. ¡Que ja es pescar!

M. FABRA LEDESMA

Advocat y fusionista

Fet y fet, el millor camí es el del manicomi. Si al fi y al cap tots hi hem d' anar a parar, ¿per que no anarhi ja desseguida?

J. GINÉ Y PARTAGÁS

Metje... que coneix el panyo

Per ara, no sé altre camí que 'l de casa al ministeri. Quan aixó s' acaba, tornarém a Mallorca, tornarém a Sant Quintí, tornarém... allá hont convingui.

VALERÍA WEYLER

Ministre y excursionista

Las pantorrillas me fan mal. No estich per caminar.

M. PLANAS Y CASALS

Senador y caiche en quarantena

Aixó, aixó es precisament lo que pregunto sempre. ¿Quins son els camins que deuen seguirse... pera arribar al poder? Els hi probats tots, y per ara... ¡ni un almal!

F. ROMERO ROBLEDO

Diputat y barrut vitalici

Treure la cèdula,

vigilar l' home, (1)

guardar la médula y... poca broma

J. COLLASO

Jefe (?) del fusionisme barceloní

¡Oh! Bé, sí, pero, de tots modos, el cas es que, en fi, siga com siga, vamos...

JOSEPH COMAS Y MASFERRER

De la mateixa ganaderia

Jo no veig altre camí que fer un-nou empréstit de mil milions.

ANGEL URZÁIZ

Ministre de Hisenda

¿Camins a n' aquesta hora?... ¡Música, música!...

MANUEL GIRONA

Senador y violinista

Entench jo que 'l millor camí es el que un servidor segueix. Del ministeri a la presidencia del Congrés; de la presidencia del Congrés, a la del Govern...

S. MORET Y PRENDERGAST

Polítich d' ofici

Callar, callar, ¡callar sempre! En boca tancada...

SEBASTIÀ TORRES

Diputat y persona reservadissima

Camí, camí... ¿Ca-m' importa a mí tot aixó que passa?

NICOLAU SALMERÓN

Torres accidental

Devegadas penso que 'l gran camí es la cria de toros; després se 'm figura que val més protegir la Marina; al poch rato se 'm ocorreix que lo que convé es presentar la dimissió, y per fi de festa trobo que lo més práctic es anar tirant... y cobrant.

DUCH DE VERAGUA

Ministre y ganader

(1) Suposém que l' home deu ser en Roig y Bergadà. (Nota de la Redacció.)

Si no 'm donan el poder a mí, tots els camins son prou dolents.

DUCH DE TETUÁN

Nulitat de primer ordre

Paternitat, Maternitat, Caritat... Bonica combinació ¿veritat?

S. PEY ORDEIX

Capellá y autor dramátich

El millor camí es el de casa. Jo me n' hi entorno.

BASSILI PARAISO

Diputat desenganyat

Que continúhin tirantnos gats morts. ¿Cóm no? ¿No va ser el gat mort del Nou Refiro lo que va fer nos sortir victoriosos de las urnas? Una dotzena més de gats morts, y 'l nostre triunfo es segur.

BARTOMEU ROBERT

Diputat per desenganyar

¡Tot es inútil! Aquí no anirém bé fins que 's canvihi la direcció de la cosa pública a homes d' altura, com un servidor.

J. TORT Y MARTORELL

Advocat y propietari

Pels polítichs que 'ns han deshonrat, explotat y escarnit ¿no sería 'l millor camí el de Ceuta? LA OPINIÓN PÚBLICA

Molt senyora nostra

L' ANY NOU

DESPROPOSIT FILOSOFICH, EN UN ACTE Y EN VERS

Personatjes: L' ANY NOU, el PROGRÉS, la PAU y la HONRADÉS.

Lloch de l' acció, qualsevol. Època, actual. Hora, las 12 de la nit del 31 de Desembre.

Al alsarse 'l teló, l' escena está ocupada pels tres últims personatjes, que a la quinta esperan a algú.

L' ANY NOU (apareixent per escotelló, com el Dimoni dels Pastorets:)

Ya estoy aquí, amigos míos.

EL PROGRÉS, LA PAU y LA HONRADÉS (á coro):

¡Salut! Pero aixó es copiat; aixó ho difu Don Juan Tenorio.

L' ANY. ¿Ho difu? Bueno; m' es igual. De totas maneras, consti que arribo ab puntualitat: lo qual, tractantse d' un sigle en qu' es moda arribar tart, crech que mereix un aplauso.

EL PROGRÉS. Has d' arregiar-te ab la claq' si vols aplausos, querido: avuy, com no sigui untant, no s' aplaudeix ni al Sant Pare.

L' ANY. ¿De veras? ¡Ay, ay, ay, ay! ¡Si que l' he feta ben bona!

EL PROGRÉS. ¿Cómo está la sociedad? También es copiat aixó, mestre. (Arrosant las espalllas:)

L' ANY. En fi, anant de dret al gra, sapigueu que soch l' Any nou y que desde aquest instant prech possessió del meu càrrech, seguint las ordres de dalt.

EL PROGRÉS. Y bé, quin programa portas? L' ANY. ¿Programa jo? No 'n duch cap. Tota la meva política s' ha de vení a condensar en dugas fórmulas vellas d' infalibles resultats: l' una: que rodi la bola, l' altra: me 'n vento las mans.

L' HONRADÉS. ¡Ah! No pot ser aixó, Any nou. Ets director general dels assumptos de la terra,

LA PAU. Ets director general dels assumptos de la terra,

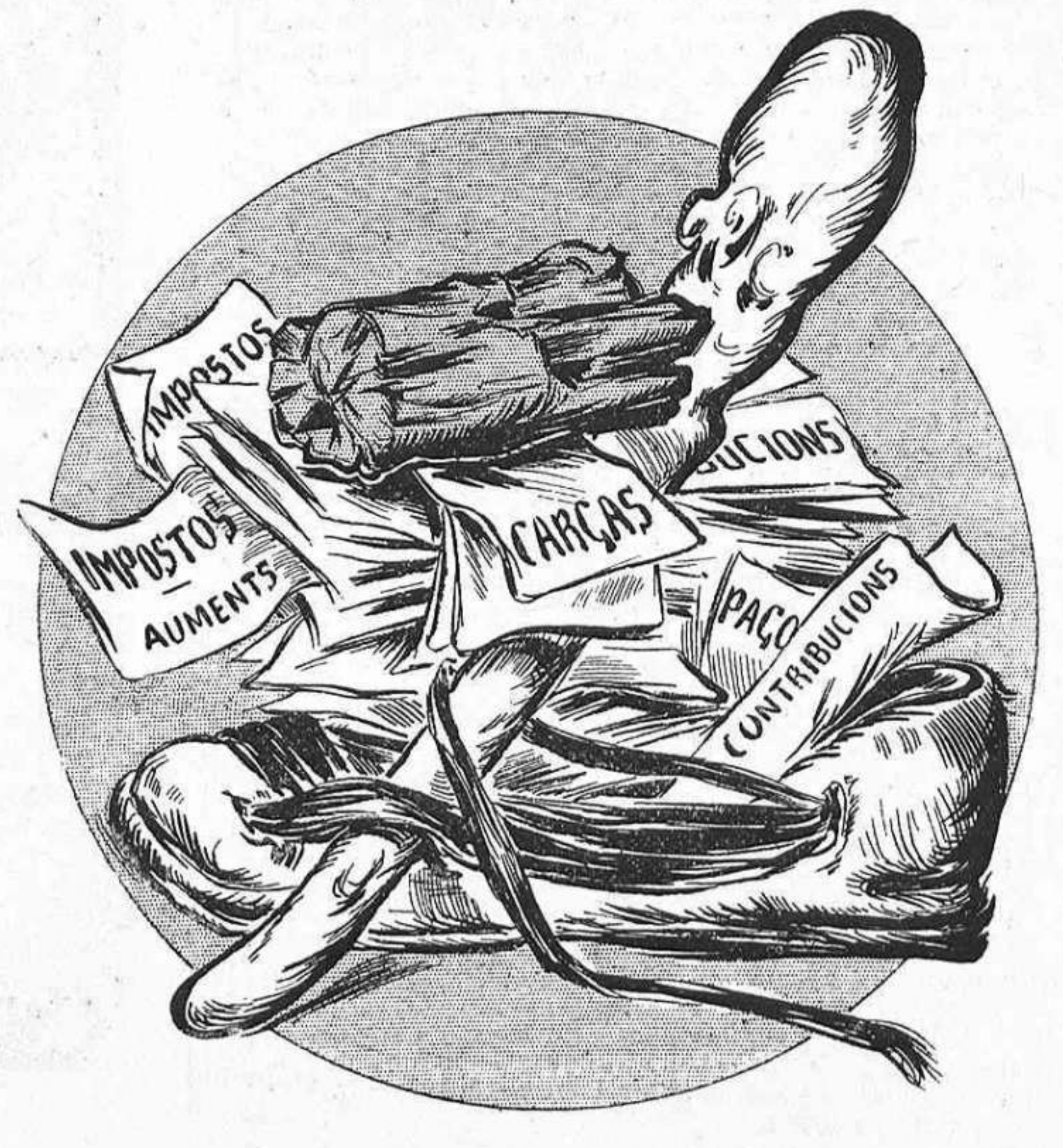
Lo que cada any solen portar els Reys

A la bota militar.

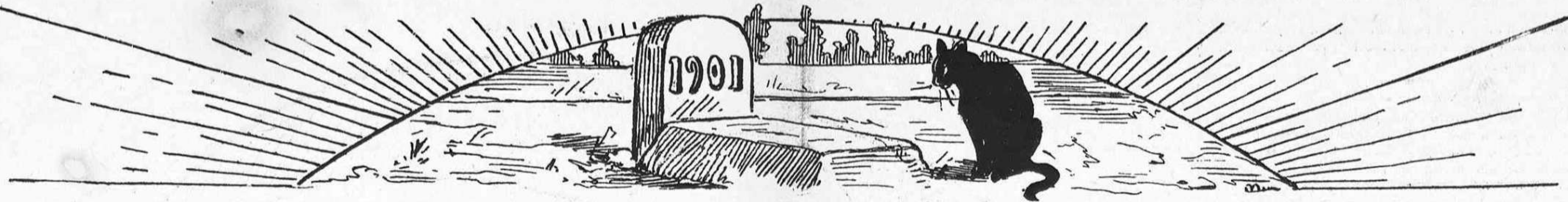

A la sabata del clero.

A l' espartdenya del poble.

Dibuix de J. L'opart

y has d' estar fiscalisant
d'ia y nit els nostres actes.
iAh, sí?

L' ANY.
EL PROGRÉS.
LA PAU.

¡Vaya! ¿Aixó no sabs?
Ni un borrall! Feume'n dos quartos.
Es molt senzill. T'ú demá
pegas llambregada al mon
y dius: Aixó está torsat,
ique s' adressi desseguida!
Aixó es un acte ilegal,
ique s' fassi com la llei mana!
Aixó es una iniquitat,
iá esmenarla incontinent!
¿Ho entens?

L' ANY.
EL PROGRÉS.

(Ribent.) ¡Si es d' alló més clar!
Voleu, es una paraula,
que agafi l' humanitat
y us la deixi arregladeta
y com nova, ¿eh?

L' HONRADÉS.
EL PROGRÉS.

Ecco li quid.
Per estalviarte amohinos,
nosaltres, si no t' sab mal,
ja t' indicarem la pauta
de lo que has de fer.

L' ANY.
EL PROGRÉS.

Veyám.
Has de procurar que 'ls homes,
desviantse del camí errat
que han recorregut fins ara,
consagrin els seus afanyos,
nó á envellirse en quatre d'ías,
sino á aprofitar l' esclat
de las invencions modernas
per donarse un benestar
y fer del mon que 'ns aguanta
un paradís terrenal.

LA PAU.

Després d' aixó, cal que miris
de curá á l' Humanitat
del vici lleig de pegarse.
¡Prou guerra!—digas.—¡Prou sanch!
Si una qüestió de terreny
ó d' aygua, ó de dignitat,
ó de rals ó d' amor propi
us separa ¿qué mes plá
que nomenar sis ó set árbitres
que resolguin enraonant,
com sol ferse entre personas,
el litigi?

L' HONRADÉS.

Y per final,
t' encomano que t' esforsis
en fé als homes mes honrats
de lo que ho son avuy d'ia,
procurantlos inculcar
las moltas virtuts que 'ls faltan
é inclinarlos al treball,
pedra angular hont s' apoya
tot l' edifici social.

L' ANY.
LA PAU.
L' ANY.

¿Heu acabat els discursos?
Sí, senyor.

Pues bé, germans,
son tres baligas-balagas,
tres ximplés, tres cap-cigranyos.
¿Us penseu que l' Any tal volta
porta un remey amatat
per curar de cop las nafras
del pobre género humá?...
Si 'ls homes son uns salvatjes,
si troban gust vessant sanch,
si en lloch d' anhelar la ditxa
disfrutan badantse 'l cap,
si no tenen gayres modós
ni massa amor al treball,
digueume ¿de qui es la culpa?
¿Es dels homes ó es dels anys?
Bé, pero tú...

¿Jo? ¡Ara baixant!
¿Que 'ls homes volen sé honrats?
Ho celebrará de veras.
¿Que 's resolen á deixar
els seus vells hàbits de mandra?
Molt bé. ¿Que arreglan en pau
sos plets y sas diferencias?
Perfectament arreglat.
Pero ¡pensar que jo ho fassí!
¡Esperar que jo, un pobre any,
els arrenqui la mal' herba
qu' ells no saben arrencar,
y dels homes ne tregui àngels
per medi d' un joch de mans?
L' Any—grabeu en la memoria
aquesta immensa vritat—
no vé al mon á fer miracles,
ni á arreglar res ni á curar:
vé aquí á passar dotze mesos,
sentint, mirant y callant,
no com á rey ni com á amo,
com á espectadór imparcial.
Conque, crech que ab lo dit basta:
hasta la vista companyans.
(Se'n va pel foro.)

LA PAU.
EL PROGRÉS.
L' HONRADÉS.

¡Mireuvs, per ser tan jove!
¡Recristina!
¡Ens ha colgat!...

(Teló ràpid.)

C. GUMA

UNA OBRA POPULAR

CARIDAD drama en quatre actes del Sr. Pey y Ordeix

En el teatro del Circo, davant de un concurs molt numerós va estrenare dissapte de la senmana passada 'l nou drama que ha donat á la escena 'l no sabém si dirli encare Reverent Pey y Ordeix.

L' assumpto de l' obra está basat en las persecucions de que anys enera va ser objecte un virtuós sacerdot, gloria de las letras catalanas, per part de una aristocrática familia, secundada per un prelat de la Iglesia y per la Companyia de Jesús. Encare que algun de aquests personatjes ja no es de aquest mon, el Sr. Pey y Ordeix, aquesta vegada ha treballat sobre carn viva y palpitant. Qui li piqui que s' ho rasqui.

Causa indignació 'ls medis infames de que va lerser la hipocresia y la concupiscencia pera atormentar á un home de bé, arribant al extrém de ferlo passar per boig, els uns pel temor de que pogués revelar terribles secrets de familia y ser cregut, els

altres per suplantarlo y aprofitarse de la influencia que aquell exercia dintre de una familia acaudalada y envenenada pel virus del fanatisme religiós.

Tots aquests medis apareixen en el drama del Sr. Pey, ab la deguda transparencia. La figura del Marqués co rrat pels remordiments, víctima en certa manera de la implacable llei de herencia, que fa recaure sobre els fills, els pecats dels pares; la de la Marquesa, que no sab com conciliar sas aficions devotas ab las imposicions de la vida social que l' obliga á presentarse á una festa, escotada; la del jesuita canalla y acomodaticí; la del bisbe calculista y ple de egoisme; la del secretari que balla al só que li tocan pel compte que li té; la de l' antigua cambriera, que havent vist destruhir brutalment son primer amor, s' entrega á la vida de las donas perdudas; la del fill de una familia arruinada pel difunt marqués, que ha vingut á parar á limpia-botas; fins l' estatua, que com un sarcarme, s' aixeca en una plassa pública, y que sense dir res, sembla ser el protagonista de l' obra... y al costat de aquests personatjes el sacerdot piados, integérrim, víctima de la maldat y de la hipocresia, son els elements que integran el drama *Caridad*, excitant de una manera poderosa l' interés del espectador.

Adoleix l' obra de ciertas inexperiencias: l' acció no está sempre conduhida ab la deguda seguretat, hi ha entradas y sortidas de personatjes poch justificadas, alguna incongruencia, també algun convencionalisme; pero ab tot y aquests defectes, s' imposa y s' fa aplaudir, per l' intenció qu' entranya, per la sátira implacable que l' anima, per l' accent vibrant de alguns parlaments condemnant vicis y maldats que s' am agan á la sombra de la omnipotencia del diner y de la farsa religiosa.

La sola idea de que 'ls diners mal adquirits no serveixen pera res, ni pera fer caritat, quan el que la fa s' proposa recobrar inútilment la tranquilat de conciencia, es una treballa, que ella sola basta pera donar vida, calor y interés á una obra dramática. Fa més mal una vida de corcor, que una punyalada.

Ab molt bona voluntat siguié representada l' obra pels modestos artistas del teatro del Circo, veient son treball recompensat pels calurosos aplausos del públich, compost en sa immensa majoria d' elements populars. L' autor, cridat á las taulas al final de tots els actes, aparesequé vestint la sotana y l' manteu, y fou obligat á dirigir curtas paraulas al auditori.

El públich veu ab gust que 'l batallador sacerdot posi cátedra de sátira moral en el teatro. Serveixi aixó de compensació als de la seva classe que tant abusan de l' anomenada cátedra del Esperit Sant, difundint la intolerancia, l' odi y l' fanatisme religiós.

Y visca la llibertat, que permet que un capellá, tiri tan briós el manteu al toro del clericalisme!

J.

LA PEGA

¡Pobre Corneli de Banyolas mireu que n' es de desgraciad!
Ni bo y difunt la seva dona ha sapigut deixar en pau.
Naturalment, per 'xó, com qu' ella pot ser no te vintiquatre anys y ell es un home ple de xacras que pels xeixanta nou ja vá,
ella procura trobá ab altres aquella ardencia y aquell flam que vol y busca en la gent jove y que 'l marit no li pot dar.
El bon Corneli no 's conforma en que li fassin pipa y pam y arma á la dona tais escándols que lo de dalt va sovint baix;
pro la muller, que no 's diu Lúcia, naturalment may ne fa cas y continúa esgarriantse ab qualsevol en tots instants.
Convensut qu' ella no te cura y no volguent viure enganyat, el bon Corneli determina amortisantse retirars.
Perque no 's trobi d' ell ni rastre y no tení una mort vulgar va aná á tirar-se de cap dintre d' una caldera de fer gas.
Pro ves si es pega la del home que naix talment predestinat, que convertit en fluid llumínic va aná á sortir fet hermós flam dintre l' arcoba de sa casa á l' hora justa en que abratsats sobre el seu propi lilit s' estavan la seva dona ab son amant,

DELFI ROSELLA

o podrá dirse que de l' última legislatura no n' haja sortit una cosa útil... Útil, sí, ja que no pel país, pels pares de la patria.
En lo successiu tot diputat tindrà dret á recorre 4,000 kilómetros al any en ferrocarril y en primera classe. Per cada kilómetro d' excés que recorri, sols haurá de pagar 4 céntims de pesseta. De manera que ab menos de 32 pessetas, podrá fer un viatge de Madrid á Barcelona.
Més barato, ni 's gossos.

No s' ha determinat si ab aquests viatjes gratu-

bits, hi anirá comprés també, l' restaurant, fonda, café y cantina del tránsito.

Es una llástima que s' hajan descuidat de determinarho.

Ja que 'ls pares de la patria ho fan tant bé, cal tractarlos ab carinyo y donarlos tots els gustos.

Alguns periódichs de Madrid se dolan amargament de que las Repúblicas hispano-americanas, quan han de resolre alguna diferencia acudin al arbitratje de Inglaterra, de Fransa, de qualsevol altra nació, y may al d' Espanya.

—Y aixó—diuhen—qu' Espanya es la seva mare!
Per lo mateix qu' es la seva mare, no hi acuden, perque la coneixen massa. La tenen per beata y reaccionaria, y saben que may s' ha sabut entendre... y está clar, no se'n fían.

En Sagasta está incapacitat pera perseguir á *El País* per las sevas campanyas antidinásticas.

Si no se'n vol convencer repassi la colecció de la *Iberia*, ahont hi trobará 'ls articles qu' escribía ell contra Isabel II.

Y després, si té tant tupé, tallíse'l y fassíse'n fer un dogal.

Llegeixo:
«Los dos partidos turnantes se han puesto de acuerdo para aprobar la rápida aprobación de los presupuestos.»

¿Partidos turnantes... ó turnantes?

Per la primavera próxima 's presagian grans aconeteixements.

¡La primavera! ¡L' estació de las flors!

Peró ¿serán tot flors realment? ¿No hi haurá algunas espinas?

De la República francesa no podrá dirse que no inspire confiança.

Necessitava l' govern 265 milióms de franchs, ha obert un empréstit, y aquest s' ha cubert 24 vegadas.

Las solas sumas depositadas pels suscriptors com á garantía de serietat embreixen quatre vegadas la cantitat demanada.

Y que allí no s' arreglan aquestas cosas ab bitllets de aquells que, com aquí, imprimeix el Banc, á la mida del seu gust. Tot es diner de aquell que brilla y trinca.

Ja ho veuhen: l' or, tingut á tot arreu per rey del mon, s' ha posat á las ordres de la República.

Un brau carreter cantava:
—El carro se 'ns ha encallat.
Amos, si no untén las rodas
el carro no marxará.

Desde que s' han concedit als diputats de la nació bitllets pera viatjar gratuítament en ferrocarril, se pot ben dir lo següent:

—Per assistir al Congrés, es poch menos que obligatori l' us del barret de copa. En cambi per anar als seus districtes, podrán viatjar... de gorra.

Al ser proclamats alguns dels tinentes d' arcalde barcelonins, nomenats de R. O., el públich que omplia l' Saló de Cent va obsequiarlos ab alguns piropos, entre 'ls quals se distingian els crits de ¡Lladres! ¡Canalla!

Y l' Sr. Amat, tocant la campana, digué:
—Está el públich profanando este Saló glorioso.

No, senyor Amat, vosté s' equivocó.
Qui profana l' Saló que honraren els antichs concellers, no es el públich justament escandalisat; son sí els regidors fusionistas, que constituhint dintre de la corporació una infima minoria, y encare sent molt discutible la legitimitat de la seva representació, s' avenen á aceptar la vara que 'l poder central posa en las sevas mans.

Aquests sí que converteixen el Saló de 100, en un verdader número 100... perque lo que fan es embrutarse ab la dignitat del poble barceloní.

Lleó XIII ja té arreglada ab els yankees la qüestió religiosa, en lo que respecta á las islas Filipinas. Ja l' infalible no 's recorda d' Espanya, com si may hagués existit.

Y 'ls protestants pactan ab ell y s' entenen desseguida.

¿En qué se semblan els dollars y las hostias consagradas?
No rumihin més: en que son rodons.

Llegeixo en un periódich:
«La reina está preocupada porque no aumentan las dimensiones ni el peso de su nieto.»
Ja s' pot ben dir qu' en aquest mon, cada h'ú s' preocupa de lo que més li importa.

La caricatura al extranjero

Galantería real. (Sistema holandés.)

(De Le Rire, de Paris)

Nosaltres cada dia estém més preocupats perque disminuïxen las dimensions y l pes dels contribuyents espanyols.

Del *Evangelio* de Madrid:

«El Tribunal Suprém, en plet sostingut per un agent de negocis contra l cardenal Sancha, ha condemnat al arquebisbe de Toledo.

»Aquest senyor havia retingut molts mils de duros procedents de la fundació de la Verge dels Infants. Se l requerí perque ls entregués, y sent *princep* de la Iglesia va negarshi. Se l demandá davant del jutge y sent *primat* se mantingué en la *primada* de no restituir els milers de duros. S' entaulá un plet, y l cardenal Sancha apelant á grans influencias, guanyá l plet en primera y segona instancia.

»Mes per fi l Tribunal Suprém—á qui aquesta vegada cal aplaudir de veras—ha fet justicia condemnant al cardenal Sancha y obligantli á restituir aquest diner que *no era seu*, y qu' ell retenia en sas grapas arxiepiscopals.

»Ens alegrém de la sentència, lamentant sols que sigui de carácter civil; perque dada la repetició de uns fets tan punibles per part del episcopat, creyém arribat el moment de que se ns ofereixi l saludable espectacle de veure una mitra entre dos tricorns.»

Aixís ho diu el *Evangelio* de Madrid, que aquesta vegada ha parlat com... l *evangeli*.

Un industrial de Bruselas ha inventat una curiosa máquina... ¿de qué dirían? ¡D' embalsamar morts!

Els que l han vista funcionar asseguran que fa un treball perfecte, deixant als cossos ab el color que tenian quan eran vius, y ab els muscles elásticos y tous. Y lo més bonich es que ls embalsamaments practicats en gran escala, surten á uns sis franchs cada un.

¡Quína diferencia ab els procediments que s' emplean á Espanya!

A nosaltres l embalsamament de la institució monárquica ns ve á costar passo de nou milions de pessetas anuals.

¿Diuen que any nou, vida nova?
No tinc pretensions tan altas.
¡Nova vida!... Ja m contento
ab unas novas sabatas.

Amaguen bé las cullitas,
deseu depresa ls quartets:
apa, que un día d' aquestos
sembla que han de passá ls reys.

Hi escrit una carta als reys
en termes molt encomiásticos,
demanantlos, nó que vinguin,
sino al revés, que se n vajin.

Crits de desesperació,
gomechs, soroll de cadenas...
¿Qu' es aquest sacramental?
¡Ah, ja entench! Es que ls reys venen.

Esperava la visita
dels senyors reys, y jay de mí!
trucan, y era l propietari
que venia á cobrá l pis.

Entre ls reys qu' están venint,
ne veig un... ¡Verge sagrada!
¿D' hont diable ha sortit aixó
tan denarit y tan magre?

Quan era petit, els reys
sempre m duyan cosas macas:
ara que ja soch un home,
lluny de durme'n, me n demanan.

¿Tan mateix es cert que ploras
perque ls reys may t' han dut res?
¡Tonto! Quan tinguis vint anys
ja t portarán un fusell.

L' infelis que may ha dut
botas, sabatas ni esclops,
digueu, en la nit dels reys
¿qué hi ha de posal al balcó?

Desa, nen, la sabateta,
qu' enguany no hi ha res per tú:
els reys saben que ton pare
va votar per en Lerroux.

El vicari del meu poble,
quan ensenya la doctrina,
al sé al sisé manament,
¡allí l sentiriau riure!

L. WAT

Á LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—Ca vi la.
- 2.ª ANAGRAMA.—Nafras—Fransa.
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—Condesa de Sobradriel.
- 4.ª TERS DE SÍLABAS.—NO TA RI
TA PE TE
RI TE TA
- 5.ª GEROGLÍFICH.—Per russos, Russia.

Han endevinat totes ó part de las solucions del número anterior els caballers: Jaume Carreras, Dos separatistas de La Rosa de Maig, J. Masseguer S., Una forquilla embarrassada, Antoni Feliu y M. Fuster.

L' Any Nou

—Senyors, aquí l tenen. Prénguinne la bona voluntat.

Dibuix de Apelles Mestres

ENDEVINALLAS

XARADA

Fruyt que ve del extranger
hu primer;
metall que sol ser valiós
invers-dos;
la meva cosina n' es
doblat tres.

Al meu cosinet Pasqual,
que farà un any que ja es mort,
vaig portarli per recort
una bonica total.

E. ZOLA Y B.

ANAGRAMA

—El día que ab mí total—
deya en Pep á la Pilar
—al mitj dels tot, nena hermosa,
un fort petó t' vull donar.—

NOY DE LA ESTACIÓ

CONVERSA

—Si vols venir, Manela, dimars marxo á Cardona.
—¿A qué fer?
—A casament de mon germá.
—¿Quin, el Perico?
—No, el que fa poch que jo mateix t' hi dit.

FELIP BARATA

TRENCA-CLOSCAS

D. PERE ROS Y PENAS

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo títul de un drama catalá.

ALBERTET DE VILAFRANCA

GEROGLÍFICH
MARGARIDA
DI DI

A

UN ANTI-CLERICAL

CORRESPONDENCIA

Caballers: Juanito, Jaime Carreras, Lerrouista, J. Masseguer S., ¡Ay, que m' animas! Un que deixa l' estoix en banda, Francisco Terradas, J. Felip, Sebastianet, Jofre lo Pilós, Seraff Finchs y Finits, Un dependent, Lart Dols y Comp.ª, Sisan Lloc, Aleix Vidal, Enrich Llubes, Juanito y J. Asencio y M. Fusté: ¡Cá, no senyors!

Caballers: A. Ribas Ll., Joan Bobe, Pau Nafras, Celestí Matarrodona, Un del ayguardent, Róspis, Antoni Bonnom, Montserrat C., Bianchi: ¡Bé, senyors, bé!

Caballers: Lay: Vosté quan vol ho fá més entenimentat.—Tomás Preixas y Güell: Aixó de *T' asseguro*, y no es un rici, es un rici com unaatedral. Gracias pel sello catalanista; d' aquesta serie encare no n tenfam cap.—E. Zola y B.: ¿Es dir que s' posa colorada? ¡Si que s' susceptible! Y per tan poca cosa, per una castellanada...—Ramón Sabates: ¿Qué es aixó? Sa mare *hapbals* seus prec...—Senyor, ¿per quan guardéu els terremotos?—Un llibertari de modos y vergonya: No ho hem entés ni ganas.—C. H. Xivixell: Aixís m' agrada; fassi com el senyor Coma, pocas y bonas.—Antoni Feliu: El sonet ens ha fet l' efecte d' una purga. Anirán dous trenca-caps.—Pere Picó: ¡Quin amor! Ja l planyo. *Molts caps no m' puch adormi fins que m' agafa un neguit...* Vet aquí la picó del senyor Pere...—Rústich Bartoldo: No, senyor; ni pels ignocents hauria servit.—Noy gran: Son criaturadas que desdiuen del seu pseudonim.—J. Farrés Gairalt: El geroglífich potser sí.—Joan Bonastre: El pensament, sí, está bé; la forma es lo que no va.—Cin-ko-ka: Lo que prometém, un hora ó altra s' cumploix. ¿Veu? Li prometém qu' aixó d' avuy no anirà; y, ja hi pot pujar de peus.—Eugeni Janer: ¡Quina sintaxis y quina mètrica més originals!—Joseph M.ª Recasens: Ho llegirém ab més calma.—Andresito: Son fets molt de qualsevol manera.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.ª